

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esitys sisältää ehdotuksen Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta. Laissa määritellään tarkemmin Työterveyslaitoksen tehtävät, joissa henkilötietojen käsittely on tarpeen.

Esitykseen sisältyy samoin Työterveyslaitoksen terveyden- ja sairaanhoitotointa koskeva tarkentava säännös. Myös laitoksen

hallussa olevista biologisten, kudos-, työhygieenisten ja muiden näytteiden kokoelmista ja niiden käyttämisestä tieteelliseen tutkimukseen on tarpeen antaa nykyistä tarkempia säännöksiä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Työterveyslaitos on työsuojelu- ja työterveysalan lakisääteinen tutkimus- ja palvelutoimintaa varten oleva itsenäinen julkisoikeudellinen yhteisö, joka toimii sosiaali- ja terveysministeriön johdon ja valvonnan alaisena. Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetussa laissa (159/1978) ja asetuksessa (501/1978) on säädetty laitoksen tehtäväksi harjoittaa ja edistää työn ja terveyden välisen vuorovaikutuksen tutkimusta ja suorittaa työpaikoilla tai muutoin työympäristössä esiintyvien terveydellisten vaarojen ja haittojen ehkäisemiseen ja poistamiseen sekä muuhun työsuojeluun ja työterveyshuoltoon liittyvää selvitys-, mittaus-, palvelu-, koulutus-, julkaisu-, tiedotus- sekä ammattitautien diagnosointi- ja hoitotoimintaa ja suorittaa muut sille säädetyt ja määrätyt työsuojelu- ja työterveysalaan kuuluvat tehtävät.

Työterveyslaitoksessa on keskuslaitos ja aluelaitoksia. Aluelaitokset toimivat laitoksen osastoina. Työterveyslaitos osastoineen on yksi henkilötietolaissa (523/1999) tarkoitettu rekisterinpitäjä.

Perustuslain 10 §:n mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY, jäljempänä henkilötietojen suojaa koskeva direktiivi, edellytetään henkilötietojen käsittelyn perustumista lakitasoiseen säätelyyn. Henkilötietolain 8 §:n mukaan henkilötietoja voidaan käsitellä muun muassa lakimääräisten tehtävien suorittamiseksi.

Työterveyslaitoksen asemasta henkilötietojen käsittelijänä on siten perusteltua säätää lain tasolla nykyistä tarkemmin. Laintasoinen säätely on tarpeen myös siitä erityisestä syystä, että Työterveyslaitoksen

tutkimustyössä tarvitsemat tiedot ovat usein arkaluonteisia henkilötietoja, koska ne koskevat henkilön terveydentilaa tai sairautta.

Työterveyslaitoksen ylläpitämistä henkilörekistereistä osasta on säädetty lain tasolla. Työperäisten sairauksien rekisteristä on säädetty työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetussa laissa (1037/1993), ASA-rekisteristä syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä annetussa laissa (1038/1993) ja merimiehen lääkärintarkastusrekisteristä merimiesten lääkärintarkastuksista pidettävästä rekisteristä annetussa laissa (25/1999). Työterveyslaitoksen toimimisesta terveydenhuollon toimintayksikkönä on säädetty potilaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (785/1992). Säännös tieteellisten tutkimusrekistereiden pitämisen yleisistä edellytyksistä sisältyy henkilötietolakiin.

Työntekijöiden terveydentilan kehityksen tutkimus ja seuranta edellyttää henkilötietoihin perustuvia seurantarekistereitä. Tämä on tarpeellista, koska useimmat ammatti-, työperäiset ja työhön liittyvät sairaudet kehittyvät pitkän ajan kuluessa. Näin ollen terveysepidemiologisen tutkimuksen tekeminen ei ole mahdollista ilman riittävän pitkiä seuranta-aikoja. Myös työolosuhteisiin kohdistettavien toimenpiteiden vaikutusten arviointi tarvitsee seurantaluonteista tutkimusta ja selvitystä, jotka perustuvat henkilötunnusteisiin seurantarekistereihin.

Työterveyslaitoksen tutkimustyö edellyttää useimmiten työntekijöiden terveyteen ja altistumiseen liittyvien henkilötietojen saamista myös muilta rekisterinpitäjiltä ja tietojen yhdistämistä.

Tärkeimpiä Työterveyslaitoksen viranomaislupamenettelyn perusteella käyttämiä terveydentilatietoja sisältäviä

ulkopuolisia rekistereitä ovat Tilastokeskuksen kuolemansyyrekisteri, Suomen Syöpäyhdistys ry:n ylläpitämä syöpärekisteri sekä eräät Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen ja Kansaneläkelaitoksen ylläpitämät rekisterit. Samoin tarvitaan tietoja potilasasiakirjoista. Tiedot saadaan suostumus- tai lupamenettelyllä.

Työntekijöiden altistumista koskevia tietoja Työterveyslaitos saa pääasiassa seuraavista kansallisista rekistereistä: Tilastokeskuksen väestölaskentatiedot ja Eläketurvakeskuksen työeläkejärjestelmän niin sanottuun työsuhderekisteriin merkityt tiedot työntekijöiden työsuhteista. Tiedot saadaan lupamenettelyllä. Lisäksi Työterveyslaitos kerää tietoja työpaikoilta työnantajien ylläpitämistä luetteloista tai ammattiliittojen jäsenluetteloista.

Työterveyslaitos tekee lakisääteisenä tehtävänäan biologisia ja työhygieenisia altistumismittauksia. Biologiset altistumismittaukset kuten veri- ja virtsanäytteet ovat henkilötasoisia.

Työhygieenisistä mittauksista on osa työpaikka- ja -pistekohtaisia ja osa henkilötasoisia. Molempia altistumismittauksia tehdään Työterveyslaitoksen palvelu- ja tieteellisen tutkimustoiminnan yhteydessä.

Työhygieeniset mittaustulokset kirjataan työhygieenisten mittausten rekisteriin ja biologiset altistumismittaustulokset biologisten altistumismittausten rekisteriin. Tieteellisen tutkimuksen yhteydessä saatuja tietoja ei käytetä muuhun tarkoitukseen, ellei tutkimushenkilö (rekisteröity) ole antanut nimenomaista suostumusta. Koska altistumismittauksista enin osa tehdään palvelutoimintana, rekistereiden ylläpitoon, tietojen käsittelyyn ja luovuttamiseen tarvitaan erityissäännös. Nykyinen menettely, jossa palvelutoiminnan asiakkaita vain informoidaan rekisteriin merkitsemisestä, ei ole henkilötietojen suojaa koskevan perusoikeussäännöksen kannalta riittävä. Altistumisrekistereiden käyttö on tarpeen työntekijöiden altistumisen kartoittamiseksi ja seuraamiseksi sekä altistumisen raja-arvojen asettamiseksi.

Biologisten altistumismittausten rekisterin ylläpito on myös välttämätöntä altistuneiden henkilöiden altistuskertymän seuraamiseksi ja sen perusteella tarvittaessa annettavan lääkärintlausunnon laatimiseksi. Yksittäisten työterveyshuoltoyksiköiden

terveyskertomukset eivät välttämättä siirry toiseen toimintayksikköön työntekijän vaihtaessa työpaikkaa. Näin ollen aikaisemmat laboratoriovastaukset eivät ole aina käytettävissä vertailua varten. Ainoaksi altistumista kuvaavaksi mittaustulossarjaksi jää Työterveyslaitoksen altistumismittausten rekisteri. Tältä osin rekisteröidyllä on henkilötietolain mukainen tarkastusoikeus. Pitkältä aikasarjalta olevat työntekijöiden altistumista kuvaavat näytteet ja niihin liittyvät tietoaineistot ovat erittäin arvokkaita tieteellisen tutkimuskäytön kannalta. Tähän asti altistumismittausrekistereiden tieteellinen tutkimuskäyttö on perustunut tietosuojalautakunnan myöntämään poikkeuslupaun.

Työterveyslaitos suorittaa toisen lukuun tilaus- ja palvelutehtäviä. Nämä ovat tutkimuksia, terveydenhuoltopalveluita, henkilöarviointeja ja muita laitoksen toimialaan liittyviä selvityksiä ja mittauksia. Näiden tehtävien hoitaminen edellyttää henkilötietojen käsittelyä. Työterveyslaitoksen palvelutoiminnan lähtökohtana on tietouden lisääminen työsuojelu- ja työterveysalalta. Tämä tieto palvelee ennaltaehkäisyä sekä tutkimus- ja selvitystyötä. Sen vuoksi laitoksella tulee olla oikeus säilyttää ja käyttää soveltuvin osin palvelutoiminnan tuloksia laissa määritellyn tehtävänsä suorittamiseen. Tähän tarkoitukseen säilytettävien arkaluonteisia henkilötietoja sisältävien tietoaineistojen käsittelytarve on henkilötietolain mukaisesti arvioitava vähintään viiden vuoden välein.

Työterveyslaitoksen toiminnassa tarvittavien näytteiden käsittelystä tarvitaan nimenomainen täsmentävä säännös. Tieteellisen käyttötarkoituksen tärkeyden vuoksi on perusteltua säätää Työterveyslaitoksen oikeudesta säilyttää näytteitä kauemmin kuin alkuperäinen käyttötarkoitus edellyttää. Tieteellistä tutkimusta varten tarvitaan usein sekä näyte

että sitä koskeva lausunto. Analysoimalla aikaisemmilta vuosilta kerättyjä näytteitä voidaan kehittää uusia menetelmiä työperäisestä altistumisesta aiheutuvien sairauksien varhaisemmaksi toteamiseksi. Vanhat näytteet ovat tutkimukselle erityisen arvokkaita, koska altistepitoisuudet ovat niissä korkeita verrattuina viime aikojen vähäisemmän altistumistason näytteisiin.

2. Ehdotetut muutokset

Edellä esitetyn perusteella esitetään Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annettuun lakiin otettavaksi säännökset, joissa laitoksen tehtävät määritellään nykyistä tarkemmin sekä annetaan tehtävä ylläpitää henkilötietolaissa tarkoitettuja tietoja sisältäviä henkilörekistereitä laitoksen tehtävien suorittamiseksi.

Lain 2 § ehdotetaan täsmennettäväksi Työterveyslaitoksen toiminnan sisällön ja sitä kuvaavaan käsitteistön ajanmukaistamiseksi henkilörekistereiden ylläpitotoimintaan liittyen.

Työn ja terveyden välisen vuorovaikutuksen tutkimuksen osalta ehdotetaan säädöstä täsmennettäväksi siten, että se sisältää myös terveydentilan kehityksen tutkimuksen ja seurannan sekä oikeuden ylläpitää siihen liittyviä henkilörekistereitä.

Työterveyslaitoksen terveyden- ja sairaanhoitotoiminta sekä laboratoriotoiminta ovat sisällöltään kehittyneet ja muuttuneet. Toiminnan määrittelyn täsmentäminen ja ajanmukaisten käsitteiden käyttäminen on tarpeen, jotta toiminnan edellyttämä henkilötietojen käsittely tulee selkeämmin yksilöidyksi. Ammattitautien diagnosointi- ja hoitotoiminta ehdotetaan täsmennettäväksi käsittämään ammattitautien, työperäisten ja työhön liittyvien sairauksien toteamisen, hoitamisen ja ehkäisyn. Lisäksi työkyvyn ylläpitämiseen ja arviointiin liittyvä toiminta on tarpeen erottaa omaksi käsitteekseen.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi uusi 2 a §. Uuden 2 a §:n 1 momentissa ehdotetaan erillistä säännöstä oikeudesta ylläpitää työntekijöiden altistumiseen liittyviä rekistereitä altistumismittauksista, näiden

rekistereiden tietosisällöstä sekä käyttämisestä omassa laitoksessa tutkimus- ja selvitystehtäviin ja oikeudesta luovuttaa niistä tietoja toimialansa yksilöityyn tieteelliseen tutkimukseen. Altistumismittausten rekistereihin voidaan merkitä altistuneen henkilön nimi ja henkilötunnus, tiedot työnantajasta, työpaikasta, altistumisen laadusta ja kestosta, tilaajasta sekä altistumismittauksista ja niistä annetuista lausunnoista.

Altistumismittausten rekistereistä on tarpeen ottaa lakiin säännös, koska niihin tallennetaan tietoja Työterveyslaitoksen omaan sekä toisen lukuun suorittamasta mittaustoiminnasta. Osa tallennettavista tiedoista saadaan myös tieteellisen tutkimustoiminnan yhteydessä tehdyistä vastaavista mittauksista. Tietojen luovuttaminen näistä rekistereistä rajataan vain Työterveyslaitoksen toimialaan kuuluvan yksilöidyn tieteellisen tutkimuksen tekemiseen. Altistumismittauksiin liittyvien tietojen säilytysajasta on tarpeen säätää siltä osin kun se poikkeaa 1 momentin varsinaisesta mittaus- ja laboratoriotuotannon hoitamiseen tarvittavasta ajasta. Arvokkaina tutkimus- ja selvitystoiminnan lähdeaineistoina altistumisrekistereiden tiedot ehdotetaan säilytettäväksi pysyvästi siten kuin arkistolaitos erikseen määrää.

Uudessa 2 a §:n 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Työterveyslaitoksen oikeudesta suorittaa yksinomaan toisen lukuun toimialaansa liittyviä tehtäviä ja käyttää saamiaan tietoja alansa tutkimus- ja selvitystehtävissä. Tähän sisältyvät Työterveyslaitoksen tuottamat terveydenhuoltopalvelut ja henkilöarviointitoiminta sekä muut laitoksen toimialaan liittyvät tutkimukset, selvitykset ja mittaukset. Näitä ovat esimerkiksi työympäristönäytteiden analyysipalvelut sekä sisäilmasto- ja työyhteisökyselyt.

Lakiin ehdotetaan otettavaksi uusi 2 b §. 2 b §:n 1 momentissa säädettäisiin näytteiden käsittelystä. Työterveyslaitos käsittelee biologisia, kudosisäilytyksiä ja muita näytteitä laitoksen lakisääteisen tehtävän suorittamisessa. Tieteellistä tutkimusta varten

tarvitaan asiakokonaisuus, johon kuuluvat sekä näyte että sitä koskeva lausunto. Yksilön tunnistavassa muodossa olevat näytteet ja niihin liittyvät tiedot ovat arkaluonteisia henkilötietoja, joiden käsittelystä tarvitaan nimenomainen täsmäntävä säännös.

Näiden näytteiden ja tietojen käyttöön muihin tarkoituksiin ja luovuttamiseen Työterveyslaitoksesta sovellettaisiin henkilötietolakea ja lääketieteellisestä tutkimuksesta annettua lakia (488/1999), ihmisen elimien ja kudoksien lääketieteellisestä käytöstä annettua lakia (101/2001), potilaan asemasta ja oikeuksista annettuun lakiin liittyvää sosiaali- ja terveysministeriön asetusta potilasasiakirjojen laatimisesta sekä niiden muun hoitoon liittyvän materiaalin säilyttämisestä (99/2001) sekä julkisuuslainsäädäntöä.

Lain voimaantulosäännöksen mukaan Työterveyslaitos voi säilyttää ja käyttää ennen tämän lain voimaantuloa kerättyjä tietoja ja näytekokoelmia, jotka on kerätty laitoksen toimialaan kuuluvan palvelu-, tutkimus- tai selvitystoiminnan yhteydessä. Edellytyksenä on, että on ilmeistä, että tällainen käyttö ei poikkea siitä nimenomaisesta suostumuksesta, jonka tiedon tai näytteen luovuttaja on mahdollisesti antanut.

Tämä säännös on tarpeen, sillä laitoksen hallussa on myös sellaisia palvelutoiminnan yhteydessä syntyneitä tietoa-aineistoja ja näytekokoelmia, jotka ovat arvokkaita ammatillisen altistumisen terveysvaikutuksia koskevassa tutkimustyössä. Henkilötietojen suojaa koskevan direktiivin mukaan tiedot tulee kerätä ensisijaisesti henkilön nimenomaisella suostumuksella ja suostumuksella kerättyä tietoa voi käyttää vain suostumuksen mukaisiin tarkoituksiin. Nimenomaisesta suostumuksesta poikkeaminen edellyttää laintasoista säännöstä. Vanhoihin Työterveyslaitoksen hallussa oleviin tietoa-aineistoihin ja näytekokoelmiin liittyvien suostumusten olemassaoloa tai suostumuksen sisältöä on

usein mahdotonta selvittää. Kirjallisia ja riittävästi yksilöityjä suostumuksia tutkituilta henkilöiltä ei aikaisemmin välttämättä ole osattu pyytää ja sen hankkiminen olisi nyt mahdotonta tai hankalaa. Työterveyslaitoksen oikeus näiden arvokkaiden tähän asti kerättyjen tietoa-aineistojen käyttämiseen tieteelliseen tutkimustarkoitukseen on syytä määritellä lain tasolla.

Työterveyslaitoksen tutkimusaineistot säilytetään yleensä pysyvästi. Tarkoituksena on säilyttää pysyvästi myös ne alkujaan muihin tarkoituksiin kerätyt tieto- ja näyteaineistot, joita laitos tämän lain perusteella voi käyttää tutkimus- ja selvitystarkoituksiin. Kuitenkin laitos hävittää aineistot tai ainakin niihin liittyvät henkilötunnisteet, jos on ilmeistä, että tiedoilla ei enää ole tutkimuksellista käyttöä. Säilytystarpeen arviointi ehdotetaan 2 b §:n 2 momentissa sekä siirtymäsäännöksessä tehtäväksi vähintään viiden vuoden välein henkilötietolain 12 §:n 2 momentista ilmenevien perusteiden mukaisesti.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä tietosuojavaltuutetun toimiston ja Työterveyslaitoksen kanssa. Esityksestä on pyydetty oikeusministeriön lausunto.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus***Laki****työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta 24 päivänä helmikuuta 1978
 annetun lain (159/1978) 2 §, sekä
lisätään lakiin uusi 2a ja 2b § seuraavasti :

2 §

Työterveyslaitoksen tehtävänä on harjoittaa ja edistää työn ja terveyden välisen vuorovaikutuksen tutkimusta sekä muodostaa siinä tarkoituksessa henkilörekistereitä työntekijöiden terveydentilan kehityksen tutkimusta ja seurantatehtävää varten. Lisäksi Työterveyslaitos suorittaa työpaikoilla tai muutoin työympäristössä esiintyvien terveydellisten vaarojen ja haittojen ehkäisemiseen ja poistamiseen liittyvää selvitys-, mittaus- ja palvelutoimintaa. Työterveyslaitos harjoittaa itsenäistä terveydenhuolto-, sairaanhoito- sekä laboratoriotoimintaa ammattitautien, työperäisten ja työhön liittyvien sairauksien toteamiseksi, hoitamiseksi ja ehkäisemiseksi sekä työkyvyn arvioimiseksi. Työterveyslaitos harjoittaa alansa liittyvää koulutus- julkaisu- ja tiedotustoimintaa sekä suorittaa muut sille säädetyt ja määrätyt tehtävät.

2 a §

Työterveyslaitos voi muodostaa 2 §:ssä säädettyjen mittaus- ja laboratoriotoimintojen hoitamisessa syntyvistä työntekijöiden altistumistiedoista työhygieenisten mittausten rekisterin ja biologisten altistumismittausten rekisterin. Tietoja altistumisrekistereistä se

voi käyttää alansa tutkimus- ja selvitystoimintaan sekä luovuttaa salassapitosäännösten estämättä niistä tietoja toimialansa yksilöityyn tieteelliseen tutkimustoimintaan. Altistumismittausten rekistereihin voidaan merkitä altistuneen henkilön nimi ja henkilötunnus sekä tiedot työnantajasta, työpaikasta, altistumisen laadusta ja kestosta, tilaajasta sekä altistumismittauksista ja niistä annetuista lausunnoista. Tutkimus- ja selvitystoiminnan lähdeaineistona arvokkaat altistumisrekistereiden tiedot säilytetään pysyvästi siten kuin arkistolaitos erikseen määrää.

Työterveyslaitos voi 2 §:ssä ja tässä pykälän 1 momentissa säädettyjen toimintojen lisäksi tuottaa yksinomaan toisen lukuun terveydenhuoltopalveluja, tehdä toimialaansa liittyviä tutkimuksia, henkilöarviointitoimintaa ja muita toimialaansa liittyviä selvityksiä ja mittauksia sekä asiakkaan suostumuksen mukaisesti säilyttää ja käyttää niiden tietoja alansa tutkimus- ja selvitystehtävissä.

2 b §

Työterveyslaitos voi myös kerätä, säilyttää ja käsitellä tässä pykälässä tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi tarvittavia

biologisia, kudos-, työhygieenisia ja muita näytteitä.

Tutkimus- ja selvitystehtäviä varten 2 §:ssä, 2 a §:n 2 momentissa ja tämän pykälän 1 momentissa kerättävien ja säilytettävien tietoaaineistojen käsittelytarve on arvioitava henkilötietolain (523/1999) 12 §:n 2 momentin mukaisesti vähintään viiden vuoden välein.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____.

Työterveyslaitos voi käsitellä, säilyttää ja luovuttaa ennen tämän lain voimaantuloa

kerättyjä tietoja sekä biologisia, kudos-, työhygieenisia ja muita näytteitä toimialansa tieteelliseen tutkimustyöhön. Edellytyksenä on, että tiedon tai näytteen käyttäminen tutkimustoimintaan ei poikkea siitä nimenomaisesta suostumuksesta, jonka tiedon tai näytteen luovuttaja on mahdollisesti antanut tietoa tai näytettä luovuttaessaan.

Työterveyslaitoksen tulee hävittää nämä tiedot ja näytteet henkilötietolain 12 §:n 2 momentin mukaisesti sen jälkeen, kun niiden säilyttäminen ei enää ole tarpeen 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin.

Helsingissä 17 päivänä elokuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Osmo Soininvaara*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä helmikuuta 1978 työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta
annetun lain (159/1978) 2 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Työterveyslaitoksen tehtävänä on harjoittaa ja edistää työn ja terveyden välisen vuorovaikutuksen tutkimusta ja suorittaa työpaikoilla tai muutoin työympäristössä esiintyvien terveydellisten vaarojen ja haittojen ehkäisemiseen ja poistamiseen sekä muuhun työsuojeluun ja työterveyshuoltoon liittyvää selvitys-, mittaus-, palvelu-, koulutus, julkaisu-, tiedotus- sekä ammattitautien diagnosointi- ja hoitotoimintaa ja suorittaa muut sille säädetyt ja määrätyt työsuojelu- ja työterveysalaan kuuluvat tehtävät.

2 §

Työterveyslaitoksen tehtävänä on harjoittaa ja edistää työn ja terveyden välisen vuorovaikutuksen tutkimusta sekä muodostaa siinä tarkoituksessa henkilörekistereitä työntekijöiden terveydentilan kehityksen tutkimusta ja seurantatehtävää varten. Lisäksi Työterveyslaitos suorittaa työpaikoilla tai muutoin työympäristössä esiintyvien terveydellisten vaarojen ja haittojen ehkäisemiseen ja poistamiseen liittyvää selvitys-, mittaus- ja palvelutoimintaa. Työterveyslaitos harjoittaa itsenäistä terveydenhuolto-, sairaanhoito- sekä laboratoriot toimintaa ammattitautien, työperäisten ja työhön liittyvien sairauksien toteamiseksi, hoitamiseksi ja ehkäisemiseksi sekä työkyvyn arvioimiseksi. Työterveyslaitos harjoittaa alansa liittyvää koulutus- julkaisu- ja tiedotustoimintaa sekä suorittaa muut sille säädetyt ja määrätyt tehtävät.

2 a §

Työterveyslaitos voi muodostaa 2 §:ssä säädettyjen mittaus- ja laboratoriot toimintojen hoitamisessa syntyvistä työntekijöiden altistumistiedoista työhygieenisten mittausten rekisterin ja biologisten altistumismittausten rekisterin. Tietoja altistumisrekistereistä se voi käyttää alansa tutkimus- ja selvitystoimintaan sekä luovuttaa salassapitosäännösten estämättä niistä tietoja toimialansa yksilöityyn tieteelliseen tutkimustoimintaan. Altistumismittausten rekistereihin voidaan merkitä altistuneen henkilön nimi ja henkilötunnus sekä tiedot työnantajasta, työpaikasta, altistumisen laadusta ja kestosta, tilaajasta sekä altistumismittauksista ja niistä annetuista lausunnoista. Tutkimus- ja selvitystoiminnan lähdeaineistona arvokkaat altistumisrekistereiden tiedot säilytetään pysyvästi siten kuin arkistolaitos erikseen

määrää

Työterveyslaitos voi 2 §:ssä ja tämän pykälän 1 momentissa säädettyjen toimintojen lisäksi tuottaa yksinomaan toisen lukuun terveydenhuoltopalveluja, tehdä toimialaansa liittyviä tutkimuksia, henkilöarviointitoimintaa ja muita toimialaansa liittyviä selvityksiä ja mittauksia sekä asiakkaan suostumuksen mukaisesti säilyttää ja käyttää niiden tietoja alansa tutkimus- ja selvitystehtävissä.

2 b §

Työterveyslaitos voi myös kerätä, säilyttää ja käsitellä tässä pykälässä tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi tarvittavia biologisia, kudosis-, työhygieenisia ja muita näytteitä.

Tutkimus- ja selvitystehtäviä varten 2 §:ssä, 2 a §:n 2 momentissa ja tämän pykälän 1 momentissa kerättävien ja säilytettävien tietoaaineistojen käsittelytarve on arvioitava henkilötietolain (523/1999) 12 §:n 2 momentin mukaisesti vähintään viiden vuoden välein.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

Työterveyslaitos voi käsitellä, säilyttää ja luovuttaa ennen tämän lain voimaantuloa kerättyjä tietoja sekä biologisia, kudosis-, työhygieenisia ja muita näytteitä toimialansa tieteelliseen tutkimustyöhön. Edellytyksenä on, että tiedon tai näytteen käyttäminen tutkimustoimintaan ei poikkea siitä nimenomaisesta suostumuksesta, jonka tiedon tai näytteen luovuttaja on mahdollisesti antanut tietoa tai näytettä luovuttaessaan.

Työterveyslaitoksen tulee hävittää nämä tiedot ja näytteet henkilötietolain 12 §:n 2 momentin mukaisesti sen jälkeen, kun niiden säilyttäminen ei enää ole tarpeen 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin.
